Otázka: Brexit

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): Lukáš Krejčík

Obsah

- Je Evropská Unie výhodná, či nikoliv?
- Euroskepticismus a cesta k Brexitu
- Příčiny hlasování pro Brexit
- Situace po Brexitu
- Závěr

Úvod

Brexit. Při výběru tématu mě Brexit napadl hned jako první, a i když jsem se snažil přijít i na jiná témata, tak je Brexit vždy zastínil. Je možné, že to bylo způsobené tím, že se Brexit stal hlavním tématem v oblasti zahraniční politiky, a tudíž jsem na něj narážel, dá se říct, každý den. Při rozhodování jsem nebral v potaz pouze toto, ale zvážil jsem i mé zájmy a vztah k Velké Británii, a jelikož angličtinu mám velmi rád a Británie mi je vcelku blízká, tak jsem se rozhodl právě pro Brexit. Třetím důvodem byla čirá zvědavost, jelikož to beru jako příležitost k prohloubení znalostí o světové politice.

Brexit. Slovo, které se objevuje na předních stranách novin téměř každý den. Brexit je složeninou slov Britain, tedy Británie a exit, tedy odchod. Odchod ve smyslu odejití z Evropské Unie. S Brexitem se můžeme setkat již od roku 2016, kdy tehdejší premiér David Cameron vyhlásil referendum o odchodu z Evropské Unie. Výsledky nebyli příliš překvapivé. Samozřejmě odchod z Evropské Unie ještě nikdo, nikdy nepraktikoval, takže pro širokou veřejnost toto

rozhodnutí bylo šokující. Já jsem to v té době vnímal podobně, ale když se za tím ohlédnu nyní, tak se můj pohled na věc změnil. Pokud vezmu v potaz celkovou náladu v Evropě v roce 2016, tak se nemůžu výsledku divit. V roce 2016 vrcholila Evropská migrační krize a řekl bych, že v očích veřejnosti Evropská Unie v roli „vládce“ selhala. Tím rostla míra euroskepticismu a s tím se častěji objevovaly návrhy na odchod z Evropské Unie. A neobjevovalo se to pouze v Británii, ale i například u nás, kdy s pojmem Czexit poprvé přišel bývalý europoslanec Petr Mach. Na rozdíl od nás, kdy návrh o referendu byl zamítnut, tak to ve Velké Británii vyvrcholilo již zmiňovaným referendem.

V této seminární práci rozeberu výhody a nevýhody Evropské Unie, popíšu příběh Brexitu od počátku až po konec, příčiny hlasování pro Brexit, pravděpodobnou situaci, která nastane po odchodu.

Je Evropská Unie výhodná, či nikoliv?

Sám sebe jsem se na tuto otázku ptal, již několikrát a má odpověď zní ano. Já se na to, ale dívám pohledem občana České republiky. Proto EU posoudím z více objektivního hlediska. Evropská unie se skládá z 28 členských států, bez Velké Británie by to bylo 27. Dohromady skýtá přibližně 500 miliónů obyvatel, což ji činí 3 nejlidnatějším „státem“ světa.[(1)] Dále má hned po USA druhou nejrozvinutější ekonomiku na světě. Prvotním důvodem vytvoření byl, ale mír, který v Evropské Unii panuje přes 70 let. Mír je jednou z hlavních výhod, ale jaké jsou další výhody a nevýhody? V dnešní době občan EU těží z mnoho výhod. Smlouvy a nařízení EU zajišťují snadnější cestování, levnější telekomunikaci, široký výběr zboží, a také vysoký standart zdraví a bezpečnosti. V této kapitole některé oblasti rozeberu více dopodrobna.

Zahraniční politika

Jakožto součást silného společenství, kterým Evropská Unie je, má Velká Británie velký vliv v zahraniční politice, ale zároveň je limitována ostatním státy, a tudíž nemůže zcela prosadit svůj názor. Odchodem by VB také získala nezávislé místo ve Světové obchodní organizací a nemusela by se řídit podmínkami, které vyjedná Evropská Unie.

Suverenita

Toto slovo je jedním z nejvíce diskutovaných v rámci EU a není divu, že pro Brexit je to také velké téma. Pro mnoho Britů byla suverenita při rozhodování rozhodující. Ti, kteří zastávají Brexit věří, že EU vysává sílu z Britského Parlamentu a po odchodu by se z Velké Británie opět stal kompletně nezávislý stát s četnými vztahy s ostatními státy. Ti, kteří Brexit naopak odmítají říkají, že odchod by znamenal ztrátu vlivu a stáhnutí se z mezinárodní politiky. Tím mi připomíná politiku izolacionismu, kterou prováděla USA v meziválečném období, což se později ukázalo jako chyba. V dnešní době tuto politiku prosazují hlavně totalitní státy. Navíc, Velká Británie by se stejně nestala zcela nezávislou, jelikož by byla svázaná ostatními mezinárodními smlouvami a organizacemi jako je NATO a OSN. Britský deník The Economist o tom napsal: „Ze Spojeného království by se stal outsider s jaksi limitovaným přístupem k trhu, skoro žádným vlivem a s velmi málo přáteli“.

Bezpečnost

V minulosti se Evropská Unie spoléhala na obranu poskytovanou především USA, ale v dnešním politickém klimatu se EU musí ptát sama sebe jestli se chce spoléhat na Spojené státy. Dohromady by totiž všechny státy Unie tvořili třetí nejsilnější armádu na světě. [(2)] Integrace by ušetřila mnoho peněz, zajistila ochranu EU a podporovala by kulturní porozumění mezi vojáky, kteří by sloužili jednomu společnému cíli. Bývalý předseda obrany Michael Fallon řekl: „Je to skrze Evropskou Unii přes, kterou si vyměňujeme a sdílíme trestní rejstříky a záznamy o cestujících a bojujeme proti terorismu“. Bývalý ministr sociálních věcí Iain Duncan Smith, ale na druhou stranu tvrdí, že Británie nechává „otevřené dveře“ terorismu tím, že zůstává v Evropské Unii. A i když Spojené království není součástí Schengenského prostoru, tak stále využívá veškeré prostředky, které využívají ostatní státy, které součástí jsou, např. Schengenský informační systém. Z mého hlediska by Spojené království Brexitem získalo větší kontrolu nad svými hranicemi, ale zároveň by se měli snažit udržet důležité vztahy, o kterých mluvil Michael Fallon.

Obchod, investice, měna

Evropská Unie vytvořila největší jednotný trh na světě. Uvnitř tohoto trhu lze obchodovat bez

hraničních kontrol a celních poplatků. Ti, kteří se připojili zaznamenali podstatný nárust ve své ekonomice. Provedené studie prokázaly, že vstup do Evropské Unie novým členům přinesl vzrůst o 12 % HDP než kdyby zůstali mimo EU.[3] Dále Evropská Unie poskytuje, hlavně pro chudší státy, miliardy ročně pro ekonomické investice, rozvoj infrastruktury a sociální projekty. Abych zmínil i negativa, tak EU se snaží spojovat státy s výrazně odlišnou hospodářskou strukturou a zákony, které se týkají pracovního práva, daněmi a sociálním zabezpečením. Některé země spoléhají na rozvinutý průmysl a export, zatímco jiné se zaměřují na služby, turistický ruch, či těžbu nerostných surovin. Navíc, Euro je společnou měnou pouze v některých státech, což se ukazuje jako nevýhodné. Z mého pohledu by měli všechny státy EU být přinuceny přijmout euro, společnou politiku v oblasti daní, zdravotnictví a sociálního zabezpečení. Tím by se z Evropské Unie stal jeden velký, silný ekonomický stroj, který by nebyl rozdělován svými rozdíly, jako nyní. I když by tento plán pobouřil statisíce a do určité míry by snížil suverenitu států, tak si myslím, že v dlouhodobém hledisku by se prokázal výhodným. Z pohledu Brexitu by odchod znamenal ztrátu víceméně všech výhod. Nigel Farage se snažil prosadit tzv. Norský model. Poté, co zjistil, že by se Británie stejně musela řídit všemi regulacemi Evropská Unie a neměla by na ně žádný vliv, tak z tohoto návrhu upustil. Z mého hlediska je Brexit v oblasti obchodu jednoznačně špatnou volbou.

Závěr

Jistě, Evropská Unie má stále mnoho chyb a potřebuje ještě hodně práce, ale faktem je, že EU dává Evropanům sílu hájit své zájmy ve světě. Společně jsme lídry ve vědě, máme jednu z největších ekonomik světa a mohli bychom mít jednu z nejsilnějších ozbrojených sil na světě. Nejdůležitější však je, že Evropská Unie nám dává mír, bezpečnost a sdílenou identitu. A také to, co v dnešní době potřebujeme nejvíce: stabilitu. Pokud chceme chránit hodnoty, na které jsme tak hrdí, tak Evropská Unie je nejlepším nástrojem k prosazování našich zájmů ve světě, jelikož jako malé státy bychom neměli šanci ve světě řízeným supervelmocemi.

Euroskepticismus a cesta k Brexitu

Už počátků byli Britové svým způsobem euroskeptičtí, i když v těch dobách ještě nikdo euroskepticismus ani nedefinoval. Byli zdrženliví při vstupování do různých paktů a pokud do nějakého vstoupili, tak museli mít absolutní moc oni. Jednoduše se považovali za světovou velmoc, jíž v určitých dobách určitě byli, která se nemusí nikomu a nikdy podvolovat. To vše se

změnilo v třicátých letech 20 století, kdy se začala prosazovat politika appeasementu. Naopak po jmenování Winstona Churchilla na pozici premiéra se politika Británie obrátila. Zasloužila se o vznik významných paktů jako je OSN v roce 1945 a NATO roku 1949. V sedmdesátých letech se opět objevila kritika Evropské unie (tehdy Evropského společenství) za vlády Margaret Thatcherové. Ta prosadila slevu z odvodů do společného rozpočtu [(4)] a odmítla přijetí eura. I přesto v roce 1975 při referendu o setrvání v Evropském hospodářském společenství podporovala setrvání v EEC a nakonec Britové byli ze 67 % pro pokračování členství. (5) Na počátku devadesátých let se objevila skupina politiků přezdívaných „Maastrichtští rebelové“, kteří se snažili zabránit ratifikace Maastrichtské smlouvy, ale jejich pokus nevyšel.

To vše předcházelo skutečnému Brexitu, jak ho známe nyní. Jak to, ale skutečně bylo s Brexitem? Pojďme se na to popořadě podívat. V roce 2009 se konaly volby do Evropského parlamentu, které nepřekvapivě vyhrála Konzervativní strana, ale druhou pozici obsadila do té doby nevýznamná UKIP (Strana nezávislosti Spojeného království), která získala 16,5 %. (6) Jejím hlavním programem byla kritika a snaha o vystoupení z EU. V roce 2010 vystřídal Labouristického premiéra Gordona Browna, tehdejší lídr Konzervativců, David Cameron, což znamenalo, že Konzervativci měli opět britskou politiku pod kontrolou. David Cameron si byl vědom toho, že Britové nejsou zcela spokojeni s Evropskou unií a začal pracovat na zlepšení situace pro Británii v EU. Výsledek jeho práce se měl ukázat v roce 2014, kdy se po pěti letech opět konaly volby do Evropského parlamentu. Konzervativci skončili až třetí za Labouristy a drtivým vítězem se stala UKIP s necelými 33 %. (7) To pro Konzervativce byla velká ztráta, ale jelikož přípravy na parlamentní volby byli již v plném proudu, tak to prozatím nechali být. Už v roce 2013 se Cameron zmínil o vypsání referenda a v roce 2014 ho oficiálně zařadil do programu Konzervativní strany, což mu mělo získat více než 4 milióny voličů UKIP. V roce 2015 skutečně ve volbách Konzervativci zvítězili, Cameron obhájil funkci premiéra a každý čekal zda referendum vypíše, či nikoliv. Jelikož v roce 2012 jedno referendum o Brexitu odmítl, tak většina národa byla skeptická. Cameron svůj slib dodržel a v jednom z jeho projevů únoru 2016 ohlásil, že referendum se uskuteční 23. června téhož roku. Cameron měl k tomu hned několik důvodů. Hlavními dvěma důvody byl nátlak téměř sta poslanců z jeho vlastní strany a hlavně vzrůstající vliv a nápor UKIP. Teď byla řada na marketingových hráčích a lidech, které ovlivní.

Kampaň

Z mého hlediska jeden ze dvou nejdůležitějších faktorů, který rozhodl ve prospěch Brexitu. Neoficiálně začala hned 20. února 2016, kdy David Cameron ohlásil termín referenda. Oficiálně začala až 15. dubna a trvala až do zmiňovaného termínu hlasování, tedy 23. června. Vytvořili se dvě velké frakce – kampaň pro odchod z EU a kampaň pro setrvání v EU. Každou z nich

podporovaly různé politické strany. Obě byli rozdělené na několik dalších skupin. Nejdůležitější roli v kampani pro odchod měla organizace „Vote Leave“ a vedlejší roli mělo uskupení „Leave.EU“. Kdežto v kampani pro setrvání hrála hlavní úlohu pouze skupina „Britain Stronger in Europe“ (dále jen BSE).

Vote Leave

Tato organizace byla ve skutečnosti založena již v říjnu roku 2015. Jejími zakladateli byli Matthew Elliot – politický stratég a lobbista, který byl považován za jednoho z nejlepších lídrů kampaní v Británii a Dominic Cummings – do jeho propuštění speciální poradce Davida Camerona a později Michaela Gove, ale hlavně, dle mého názoru, nejlepší vůdce kampaně v Británii a možná i na světě. Tito dva byli pouze mistři v pozadí, a proto potřebovali lidi, kteří Vote Leave budou reprezentovat na venek. Hned v únoru 2016 vyhlásilo několik ministrů jejich podporu: Michael Gove (konzervativec) – lord kancléř a ministr spravedlnosti, Chris Grayling (konzervativec) – vůdce dolní sněmovny, Iain Duncan Smith (konzervativec) – ministr práce a sociálních věcí, John Whittingdale (konzervativec) – ministr kultury. Ale nebyla to podpora jen ze strany Konzervativců. Například Labouristická poslankyně Gisela Stuart zastávala funkci předsedkyně poroty pro kampaň Vote Leave. (8) Nejmenší zastoupení měla strana UKIP ze které pocházel pouze jeden poslanec, jeden z iniciátorů Vote Leave, Douglas Carswell. Nejdůležitější osobou pro tuto kampaň se, ale přeci jenom stal zástupce Konzervativců. Tehdejší starosta Londýna – Boris Johnson.

Podporu a tvář kampaně měli zajištěnou, ale teď potřebovali zacílit reklamu. Jelikož Britain Stronger in Europe měla k dispozici největší data banku v Británii a v podstatě věděla o každém voliči všechno podstatné, tak mohla zacílit reklamu mnohem jednodušeji než Vote Leave, které žádnou databanku k dispozici nemělo. Proto Cummings kontaktoval AggregateIQ, firmu zaměřenou na shromažďování a analýzu dat. Ta dokázala najít skupinu lidí, o kterých BSE nevěděla. Lidi, kteří nikdy nebyli volit, naštvaní, proti establishmentu. A nebyla to jen přehlédnutelná skupina. Bylo to více než 3 milióny potencionálních voličů. Na ně Cummings zaměřil svoji reklamu. S pomocí AggregateIQ vytvořil systém reklam, které byli každému člověku „ušité na míru“. (9) Do toho se rozjela tzv. „autobusová reklama“. Byl to autobus ve výstražném červeném zbarvení, na kterém bylo napsáno (v překladu): „Týdně Evropské unii posíláme 350 miliónů liber, pojďme raději financovat naše zdravotnictví.“ A to není a nebyla pravda. Vote leave logicky nezapočítalo částky, které se Británii vracejí v podobě různých investicí a projektů, takže to vyznělo, tak že UK posílá EU 350 miliónů týdně a nedostává nic zpět, což není pravda. Autobusy s tímto falešným sloganem poté jezdily po zemi. V autobusech

obvykle jezdily politici, kteří obhajovali Vote Leave a přesvědčovali lidi, aby také volili odchod. V čele těchto politiků byl právě Boris Johnson.

Britain Stronger in Europe

Toto uskupení bylo založeno také již v roce 2015 a v roce 2016 bylo prohlášeno za hlavní kampaň pro setrvání v EU. Cameron sestavil svůj tým. Byl si jistý, že když dvě velká referenda v minulosti vyhrál (o změně volebního systému a o nezávislosti Skotska), tak musí vyhrát i potřetí. Tento tým se skládal z: Lucy Thomas – bývalá producentka večerních zpráv BBC, Will Straw – ředitel kampaně, Ryan Coetzee – ředitel strategie a bývalý zvláštní poradce Nicka Clegga, Andrew Cooper – vedoucí průzkumu a hlavní stratég při referendu o nezávislosti Skotska a Craig Oliver – Cameronův ředitel komunikace. (9) Vedli kampaň tak, jak se vedly v posledních 70 – ti letech. Založili svoji strategii na ekonomice a zaměstnanosti. Jinými slovy: „Odchod ohrozí vše.“ Tímto definovali Vote Leave jako riskantnější variantu. Bohužel nemohli předpovídat, že Cummings toto obrátí v: „Setrváním riskujeme vše.“ Tedy, setrváním riskují ztrátu věcí, na nichž jim záleží.

Leave.EU

Poslední ze tří nejdůležitějších kampaní je Leave.EU. Byla založena v roce 2015 Britským obchodníkem Arronem Banksem a Richardem Ticem. Hlavní tváří kampaně se stal Nigel Farage. Jejich hlavní strategií byla imigrace. Tím v podstatě dělali špinavou práci za Vote Leave, kteří imigraci zmiňovali minimálně. Po referendu jim byli uděleny pokuty za nenahlášení více než 70 000 liber, které během kampaně použili. Následně Arron Banks obdržel pokutu ve výši 120 000 liber za šíření falešných informací. (10) Konkrétně šlo o zfalšované fotky a videa imigrantů.

Hlasování

Čas nadešel 23. června 2016. Volební účast byla neuvěřitelných 72 %. Výsledek byl následující – 52 % pro odchod z EU a 48 % pro setrvání v EU. Rozdíl – cca. 1 300 000 hlasů. (viz. Tabulky) U voličů se objevilo několik tendencí. Ti, kteří hlasovali pro odchod byli obvykle lidé z oblastí

s nižším příjmem a vysokou nezaměstnaností a obvykle pracovali ve výrobě. Dále byli méně vzdělaní a byli v kontaktu a cítili se ohroženi migranty. Lidé, kteří volili pro setrvání byli přesným opakem. Byli z vyšších středních tříd a měli vyšší vzdělání. Co se týče věku, tak starší lidé většinou volili odchod a mladí volili setrvání.

Situace po referendu

Den poté David Cameron rezignoval a bral Brexit jako osobní porážku. Nyní byl čas zvolit nového premiéra. Drtivá většina předpokládala, že se jím stane Boris Johnson, ale ten odmítl kandidovat. Tedy 13. července byl zvolen nový premiér, lépe řečeno premiérka. Stala se jí Theresa May jako druhá žena v historii země, první byla, již zmiňovaná, Margaret Thatcherová. I když byla během referenda pro setrvání, tak se zaručila , že Británie skutečně z Evropské unie vystoupí. Mezitím Evropská komise zvolila Michela Barniera hlavním vyjednavačem Evropské unie pro jednání s britskou vládou o modalitách vystoupení Spojeného království z EU. (11)

Theresa May poté oznámila, že bude chtít spustit **Článek 50 –** byl sepsán v roce 2009 a na poslední chvíli přidán do Lisabonské smlouvy, jako pojistka v případě státního převratu v některé z členských zemí. Samotný článek říká následující: Jakýkoliv členský stát může vystoupit z Evropské unie poté, co svůj záměr ohlásí Evropské radě, která musí s daným státem dohodnout podmínky odchodu a budoucí vztah s EU. Pokud k žádné dohodě nedojde, tak daný stát opustí Evropskou unie bez dohody nebo veškeré státy EU schválí prodloužení vyjednávání. Dohoda poté musí být ratifikována kvalifikovanou většinou v Evropské radě a v Evropském parlamentu. (12)

29. března 2017 byl doručen dopis Donaldu Tuskovy, předsedovy Evropské rady, kterým započala dvouroční vyjednávací lhůta. Pak se ale stalo něco nečekaného. 8. dubna premiérka vyhlásila předčasné volby. Slibovala si od toho posílení Konzervativců v parlamentu a tím pádem pevnější ruku při vyjednávání s Evropskou unií. Volby proběhly 8. června a výsledek byl překvapující. Jelikož k volbám přišli také mladí lidé, kteří v referendu nevolili a nebyli s výsledkem spokojeni. A ti volili Labouristy, kteří získali o 30 hlasů více než měli předtím. (viz. Tabulky) Konzervativci sice stále byli největší stranou v parlamentu, ale ztratili většinu. Proto museli vytvořit menšinovou vládu s podporou Demokratické unionistické strany.

Nehledě na výsledky voleb byli sestaveny 3 skupiny, které jednali o 3 tématech: budoucnost občanů EU žijících v Británii a naopak, finanční závazky Británie vůči EU a hranice mezi Irskem a Severním Irskem. V prosinci došlo k předčasné dohodě o těchto tématech a přešlo se do druhé fáze vyjednávání: budoucí vztah UK a EU, přechodné období a dohoda o obchodu. Vše

bylo dohodnuto v listopadu 2018. Nyní May potřebovala, aby její návrh schválil parlament. V lednu parlament promluvil: 432 hlasů proti a pouze 202 hlasů pro. (13) Největší vyslovení nedůvěry v historii parlamentu. Hned se hlasovalo o nedůvěře vládě: 325 proti návrhu a 306 pro návrh. Vláda Theresy May toto hlasování ustála. V březnu se konalo další hlasovaní o schválení návrhu dohody: 391 hlasů proti a 242 hlasů pro. Na konci března se May pokusila o ještě jedno hlasování: 344 hlasů proti a 286 hlasů pro. Opět její návrh neuspěl. Proto byla donucena požádat o odložení Brexitu, konkrétně do 30. července. To Evropská rada neschválila a odložila Brexit pouze do 12. dubna. 10. dubna se Evropská rada usnesla na odložení na 31. říjen. (14) V květnu samotní Konzervativci odmítli vizi nového plánu Theresy May a jí nezbylo nic jiného, než rezignovat. Opět byl čas zvolit nového premiéra. Tím se 24. července stal Boris Johnson. A ten začal tvrdě jednat. Na začátku září pozastavil zasedání parlamentu, čímž chtěl dosáhnout rychlejšího vyjednávání s EU. Hlavně věděl, že parlament mu bude chtít zablokovat tzv. „no deal“, tedy odchod bez dohody. Na konci září Nejvyšší soud Spojeného království rozhodl, že jednání premiéra bylo nezákonné, a tedy jeho rozhodnutí neplatí. Den poté se parlament opět sešel. Proběhlo hlasování o Johnsonově návrhu a výsledek byl následující: 328 proti a 301 pro. To znamenalo, že 21 Konzervativců se postavilo na stranu opozice. Tyto poslance Boris Johnson vyhodil ze strany a stal se tak premiérem menšinové vlády. Poté byl nucen udělat věc, o které říkal, že za jeho vlády nenastane – požádat o další prodloužení Brexitu. Datum bylo stanoveno na 31. ledna. Dále přesvědčil několik opozičních poslanců a vyhlásil předčasné volby. Průzkumy naznačovaly vítězství Labouristů, kteří slibovali nové referendum. Nakonec vyhráli Konzervativci, získali většinu a mohli dokončit jednání o Brexitu. (viz. Tabulky) Poté Boris představil nový návrh, který parlamentem prošel. Evropský parlament a později i Evropská rada návrh schválili a ratifikovali. 31. ledna 2020 oficiálně Velká Británie jako první v historii po 47 letech členství odešla z Evropské unie.

Příčiny hlasování pro Brexit

Výsledek v mnoho lidech probudil touhu zjistit jaké faktory dopomohli k vítězství Brexitu. Já se některé z nich pokusím rozebrat, ale nezahrnu do nich suverenitu a imigraci, o kterých jsem se zmiňoval v první kapitole. Zaměřím se tedy hlavně na demografické a kulturní faktory.

Věk voličů

Není důvod skrývat, že senioři výrazně ovlivní každé volby. Nebylo to výjimkou ani u Brexitu. Podle výzkumné agentury Opinium byla účast lidí ve věku 18-24 let 64 %, což je velmi dobrý výsledek. Pak mezi věkovou skupinou 25-54 byla účast 66 %. Účast stoupla na 75 % mezi věkem 55-64. Nejvyšší účast zaznamenala věková skupina 65+ z které dorazilo k volbám 90 % voličů. [15] To se ukázalo jako rozhodující faktor, jelikož mladí lidé volili hlavně setrvání, ale starší lidé volili většinou odchod. Jedním z důvodů, proč mohli starší lidé volit odchod byl určitý pocit nostalgie, jelikož zažili dobu před EU a chtěli se vrátit zpět. Dalším důvodem mohla být imigrace, kterou považují za hrozbu národní identity a kultury.

Vzdělanost a neinformovanost

Druhého dne po výsledkách referenda se objevil jeden nečekaný výsledek. Byl to výsledek vyhledávání na internetu. Nejvyhledávanějším termínem se stalo toto: „Co je Evropská unie?“ Doopravdy, Britové rozhodovali o něčem, o čem vlastně nic nevěděli. Ano, vybavili se veškerá negativa, která získala kvůli reklamám Vote Leave, ale nedokázali si vybavit ani jedno pozitivum. Otázkou je, zda je to chyba vzdělávacího systému nebo občanů samotných. Pravděpodobně obou, ale z mého hlediska spíše občanů, jelikož by mělo být povinností zjistit si informace o záležitosti, která ovlivní můj budoucí život. A zjišťovat si tyto informace druhý den ráno je doopravdy pozdě.

Co se týče vzdělání, tak se ukázalo, že lidé s vysokoškolským titulem volili setrvání a lidé s nižším vzděláním volili odchod. Je pravděpodobné, že lidé s vyšším vzděláním si udělali vlastní průzkum a dokázali ocenit benefity, které Evropská unie nabízí.

Populismus anti-establishmentu

Mnozí lidé chápali Brexit jako šanci vzepřít se elitě, která ignorovala prosté lidi už moc dlouho. Toho využíval Nigel Farage, který tvrdil, že vítězství Brexitu znamená vítězství nad „obchodními bankami a „velkou politikou“. [16] Dále tomu rozuměli tak, že referendum samotné je příkladem toho, že obyčejní občané mají moc a ne elity.

Vliv politiků

I když Dominic Cummings vlivu politiků nepřikládal velkou váhu a sázel hlavně na data a cílenou reklamu, tak se ukázalo, že i politici měli nemalý vliv na vítězství Brexitu. Boris Johnson a Michael Gove, kteří se stali tvářemi Vote Leave zajistili větší důvěryhodnost a zájem. Konkrétně Johnson se stal politikem, kterému lidé věřili nejvíce. Dokonce více než svému premiérovi Davidu Cameronovi. [(17)] Co se týče Labouristů, tak přesto, že více než 90 % z nich podporovalo setrvání, tak pouze polovina jejich voličů jim věřila. [(17)] Nepomohl ani fakt, že Jeremy Corbyn byl znám jako euroskeptik. Také nejasné řízení kampaně Labouristů a nejasné pokyny pro své voliče napomohly k tomu, že voliči Labouristů volili odchod.

Interpretace informací

Nejlepším příkladem zneužití interpretace informací je jednoznačně slogan kampaně Vote Leave: „Posíláme do Evropské unie 350 miliónů liber týdně“. Pokud bych vycházel z pětiletého průměru (z let 2014-2018), tak doopravdový roční příspěvek činí přibližně 7,8 miliard liber ročně. [(18)] Pokud to dále vydělím, tak přibližný týdenní příspěvek činí 150 miliónů liber týdně. Vote Leave se brání tím, že nepočítali s rabatem, který zařídila Margaret Thatcherová. Ten činí přibližně 40 %. Přepočítáno na peníze to činí 144 miliónů liber. Vote Leave je skvělým příkladem tzv. Postpravdy. Postpravda označuje situaci, kdy při vytváření představy o realitě převažují emoce nad ověřenými fakty a objektivitou. Toho právě využilo Vote Leave, které naschvál své reklamy cílilo na emoce. Poté lidé s nižším vzděláním nedokázali oddělit pravdivé informace od falešných a věřili všemu, co jim Vote Leave ukázalo (viz. 350 mil. liber). Proto je z mého hlediska v dnešním světě potřeba rozvíjet kritické myšlení a ověřovat si informace.

Image a volba slov

Vote Leave, take back control zní celý slogan. Take back (překl. vzít zpět) znamená, že to bylo právoplatně naše. Bylo nám to vzato. Protože naše chápaní toho, kým jsme pochází z jakéhosi nostalgického chápání naší minulosti. Myšlenka návratů do časů, kdy jsme věděli, kde je naše místo. Kdy věci dávaly smysl. Možná fiktivní, možná ne. Takové pocity měl tento slogan probouzet a taky probouzel, a to právě zapůsobilo na starší generace.

Kdežto slogan Britain Stronger in Europe neprobouzel v lidech nic. Byl strohý, moc politický, ničím nezajímavý. Zaměřen pouze na fakta.

Role médií

V každé politické kampani mají média velkou úlohu. Obvykle mají být nestranná a podávat odběrateli objektivní a pravdivé informace. U Brexitu tomu tak úplně nebylo. Několik největších deníku v Británii, jako jsou The Sun, Daily Mail, The Daily Telegraph a Daily Express byli už před Brexitem euroskeptičtí a tím pádem ovlivňovali myšlení svých čtenářů už několik let předtím. A během kampaně otevřeně podporovali Vote Leave a dávali mu tím důvěryhodnost. I samotná BBC byla obviněna z toho, že v debatách dávala výhodu politikům, kteří byli pro odchod.

Situace po Brexitu

Prvního února započala nová fáze Brexitu, tzv. přechodné období. Bude trvat až do konce roku 2020, ale je možné, že bude prodloužena o jeden až dva roky. V této době bude mít Velká Británie za úkol utvořit nové vztahy se státy EU a dokončit některé dohody s EU, hlavně obchodní dohodu. V tomto období zůstane Británie členem Evropského jednotného trhu a Evropské celní unie. Pokud ale nenaleznou společné řešení, tak by to znamenalo „no deal“ a pro Británii by to znamenalo placení různých tarifů a kontroly na hranicích.

Věda a vzdělání

Natolik důležité investice mohou být minulostí. A netýká se jenom investic, ale také výzkumných pracovníků a studentů, kteří přijíždějí do Británie studovat, či pracovat. V minulých letech Velká Británie získala více finančních prostředků od různých Evropských agentur a institucí než sama poskytla. [(19)] Momentálně je Británie součástí Evropského výzkumného prostoru a chtěla by nadále zůstat součástí.

Energie

Evropský trh s elektřinou nabízí svým členům mnoho výhod a v dnešní době rozvíjejících se technologií je výhodné v něm zůstat. Pokud se pro to Británie rozhodla, tak by musela přijmout

některé regulace a legislativy. Dále by se nepodílela na tvorbě nových pravidel, ale spíše je pouze přijímala.

Lidé

I když byli některé záležitosti vyřešeny, tak budoucnost Britských občanů žijících v zahraničí je stále nejistá. I jedno z nejdůležitějších témat, svoboda pohybu po EU bez jakýchkoliv zábran, stále není zcela vyřešené.

Doprava

Brexit pro Spojené království znamená také vystoupení z Evropského společného prostoru a Evropského společného silničního prostoru. Je pravděpodobné, že Británie požádá o znovu vstoupení do těchto uskupení.

Soudy a zákony

Po Brexitu budou mít Britové poslední slovo nad svými zákony. Evropské zákony už nebudou nadřazené těm Britským. [20] Ve většině případů nezaniknou, ale přetvoří se na zákony Britské. Soudy už nebudou svázány rozhodnutími Evropského soudního dvoru.

Zdravotnictví

I když Vote Leave slibovalo, že Brexit bude mít pozitivní dopad na zdravotnictví, tak je tomu přesně naopak. Jelikož ve zdravotnictví pracuje ohromné množství přistěhovalců, kteří se mohou kvůli Brexitu přestěhovat zpět, tak je pravděpodobné, že Britské zdravotnictví nebude mít dostatek pracovníků. Dále ohrožuje zajištění lékařské péče pro Brity žijící v zahraničí.
V neposlední řadě se očekává nedostatek lékařských potřeb a léků po nějakou dobu po Brexitu. [21]

Ekonomika

Ekonomové se shodli na tom, že Brexit bude mít okamžité a dlouhodobé následky nejen pro samotné Spojené království, ale i pro většinu členů EU. I samotné referendum poškodilo ekonomiku Británie. Další studia ukazují snížení HDP, pokles v obchodu a investicích a zvyšování cen nemovitostí. (22)

Okamžité následky

Samotné referendum způsobilo zvednutí inflace až o 3 %, snížilo příjem Britské ekonomiky o 2 %. Samotná nejistota ohledně Brexitu způsobila menší investice zahraničních firem a zvýšila se i nezaměstnanost.

Dlouhodobé následky

Je až neuvěřitelné, kolik ekonomů se shodlo, že Brexit bude na Britskou ekonomiku působit ještě dlouhou dobu po jeho odeznění. Průzkumy předpokládají, že se sníží platy a to nejen v Británii, ale ovlivní to i ostatní státy EU. [(23)] Dále se předpokládá, že se pozastaví růst ekonomiky na dobu přibližně 15 – ti let. [(24)] V oblasti obchodu mohou obchodníci očekávat placení vysokých sazeb. To bude pravděpodobně dobré pro národní obchodníky, kteří se zbaví některé konkurence, a naopak to výrazně uškodí společnostem, které vyváží své výrobky hlavně mimo Británii. Mimoto se očekává výrazný pokles DPH, ale také vedlejší pozitivum, kterým je zvýšení platů v oblasti pracovních pozic, které nevyžadují vysoké vzdělání, což bude moci přilákat další migranty, což je jedna věc proti které voliči Brexitu zbrojili.

Evropská unie ztratí druhou největší ekonomiku, třetí nejlidnatější zemi a finanční srdce Evropy a druhého největšího přispěvatele do společného rozpočtu. To bude pravděpodobně znamenat úpravy společného rozpočtu nebo zvýšení příspěvku u všech členských států.

Hranice mezi Irskem a Velkou Británií

Jedno z nejžhavějších témat Brexitu a jeden z důvodů proč návrhy Theresy May nebyly

schváleny. Ještě před vytvořením EU byli součástí tzv. Common Travel Area (překl. společný cestovní prostor), což občanům obou zemí umožňovalo svobodně cestovat mezi těmito zeměmi, s kontrolami pouze na letištích a v přístavech. Po vstoupení do Evropské celní unie a do Evropského jednotného trhu znamenalo odstranění celních kontrol a placení sazeb. A od roku 2005 jsou hranice v podstatě neviditelné. [25] Po Brexitu se stala hranice mezi Irskem a Severním Irskem jedinou pozemní hranicí, kterou Británie sdílí s Evropskou unií. Vznesly se obavy, že zde opět vznikne tvrdá hranice s celními kontrolami, což by porušilo Velkopáteční dohodu, kterou se ukončily desítky let bojů mezi Irskými nacionalisty a Brity. Evropská unie navrhla tzv. backstop, který navrhoval, že Británie zůstane v Evropské celní unii a Severní Irsko z části zůstane i v Evropském jednotném trhu do té doby dokud se nenalezne lepší řešení. Proti tomu byli zásadně Konzervativci a Ulsterská unionistická strana, kteří tvrdili, že by to narušilo integritu Spojeného království a že by stále zůstali pod kontrolou Evropské unie. [26] Boris Johnson navrhl alternativní řešení, ale na jeho implementaci se stále čeká a pravděpodobně se vyřeší v přechodném období.

Závěr

V této práci jsem se věnoval problematice odchodu Velké Británie z Evropské unie. V první kapitole jsem se zamyslel nad pozitivy a negativy Evropské unie, přičemž jsem došel k závěru, že EU je vesměs výhodná, ale je na ní stále, co vylepšovat. Ve druhé kapitole jsem rozebral historii vztahů Británie s Evropskou unií a jejími předchůdci. Spojené království vždy kritikem Evropské unie, což je dáno hlavně její historií, kdy bývali světovou velmocí a také tím, že Británie je ostrovní stát a tím se svým způsobem odlišuje od zbytku Evropy. Po druhé světové válce brali evropskou integraci za nezbytnou, ale stále si později dokázali vyjednat některé výjimky z evropských pravidel. Dále jsem se věnoval průběhu Brexitu, který byl velmi složitý a komplikovaný. Ukázalo se, že velké množství problémů stále není dořešených a je pravděpodobné, že můžeme očekávat další prodloužení Brexitu v podobě přechodného období, jelikož si myslím, že tolik problému nelze do konce roku 2020 vyřešit. Ve třetí kapitole jsem se zaměřil na důvody, které vedly k vítězství Brexitu. Věnoval jsem se hlavně faktorům, v kterých figurovali a ovlivňovali je lidé. Zjistil jsem, že v politických kampaní stále přibývá populismu a tzv. postpravdy. Také se stále více zaměřuje na emoce voličů a využívají se podprahové jevy místo čistých faktů. V poslední kapitole bylo mým cílem zjisti, jaký může mít Brexit dopad na Británii, ale i na okolní svět. K jasnému výsledku dojít nešlo, jelikož většina jednání stále pokračuje, ale alespoň jsem se snažil pracovat s různými scenárii a předpověďmi a z nich vyvodit závěr. Na úplný závěr bych chtěl říci, že tato seminární práce mi dala mnoho. Ať už to jsou samotné informace nebo zkušenosti, které doufám využiji v budoucím životě. Myslím si, že

Brexit je složité téma, ale to neznamená, že bychom se od něho měli distancovat, ale naopak bychom se o něj měli zajímat a učit se o něm a tyto znalosti pak aplikovat v reálném životě, ať už to bude u krajských voleb nebo u nějakého referenda.

Reference

- **Central Intelligence Agency.** *Central Intelligence Agency.* [Online] 8. Únor 2020. https://www.cia.gov/library/Publications/the-world-factbook/geos/ee.html.
- **Guzelyté, Silvija.** *National Defence Data 2013-2014 and 2015 (est.).* Brussel : EDA, 2016.
- **Nauro F. Campos, Fabrizio Coricelli, Luigi Moretti.** *Economic Growth and Political Integration.* místo neznámé : IZA, 2014.
- *Problémy rozpočtu EU.* **Šímová, Kateřina.** Euroskop.
- *The 1974-75 UK Renegotiation of EEC Membership and Referendum.* **House of Commons.** 2015.
- **Wikipedia.** *2009 European Parliament election.*
- —. *2014 European Parliament election.*
- *Michael Gove and Gisela Stuart to head Vote Leave group.* **Parker, George.** 2016, Financial Times.
- **Haynes, Toby.** *Brexit: The Uncivil War.* 2019.
- **Wikipedia.** *Arron Banks.*
- *Brexit: UK caves in to EU demand to agree divorce bill before trade talks.* **Roberts, Dan, Boffey, Daniel a Rankin, Jennifer.** The Guardian.
- *What is article 50 and why is it so central to the Brexit debate?* **Rankin, Jennifer, Borger, Julian a Rice-Oxley, Mark.** The Guardian.
- *Brexit: Theresa May's deal is voted down in historic Commons defeat.* **Kuenssberg, Laura.** 2019.
- *Brexit: UK and EU agree delay to 31 October.* **Kuenssberg, Laura.** 2019.
- *EU referendum: youth turnout almost twice as high as first thought.* **Helm, Toby.** 2016, The Guardian.
- **Jennings, Will a Lodge, Martin.** *Journal of European Public Policy.* [Online] 2018. http://eprints.lse.ac.uk/88001/1/Lodge_Brexit%20Tides%20Canute_Accepted.pdf. ISSN 1350-1763.
- **Curtice, John.** *Journal of Common Market Studies.* [Online] 2017. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jcms.12613.
- *The UK contribution to the EU budget.* **Office for National Statistics.** 2019.
- *Why Scientists Are So Worried about Brexit.* **MacKenzie, Debora.** 2016, MIT Technology

Review.

- **House of Commons.** *The European Union (Withdrawal) Bill: Supremacy and the Court of Justice.*
- *How will Brexit affect health services in the UK? An updated evaluation.* **Nick Fahy, DPhil, a další.** 2019, The Lanclet.
- *Brexit: Everyone Loses, but Britain Loses the Most.* **Peterson Institute for International Economics.** 2019.
- *Brexit II.* **IGM Economic Experts Panel.** 2016.
- *This Leaked Government Brexit Analysis Says The UK Will Be Worse Off In Every Scenario.* **Nardelli, Alberto.** 2018, BuzzFeed News.
- *What are the options for the Irish border after Brexit?* **Lee, Georgina.** Channel4.
- *Brexit: What are the backstop options?* **Campbell, John.** 2019, BBC News.